

Tuinbezitters in Nederland

Stichting Steenbreek

Januari 2023

multiscope

Inhoud

Inleiding	3
Samenvatting	4
Algemene inzichten	5
Profiel tuinen	
Betegeling tuinen	
Ergernis en genot tuin en balkon	
Onderhoudsprofiel en bereidheid tuinbezitters	
Opvallendste bevindingen	9
Zorgen om en last van klimaatverandering	
Positieve invloed van vergroening op klimaat en biodiversiteit	
CO2-belasting, ingrijpen gemeente en verhogen waterprijs	
Interesse klimaatverandering	
Groentax	
Vergroening tuin en balkon voor klimaat en biodiversiteit	
Verantwoording	15
Vragenlijst	16

Inleiding

Stichting Steenbreek heeft als doel om de ruimte om ons heen klimaatadaptief te maken met aandacht voor het verbeteren van de biodiversiteit. Dat gebeurt door concrete groene acties in de tuin, op straat, in de wijk en in de hele buitenruimte. Stichting Steenbreek wil (een jaarlijks) onderzoek doen onder tuinbezitters. Thema's van het onderzoek zijn bijvoorbeeld het klimaat en het vergroenen van de leefomgeving. Deze rapportage bevat de resultaten van dit onderzoek. In december 2022 heeft het onderzoek plaatsgevonden.

Deze rapportage is gebaseerd op de mening van 1.058 tuin- en balkonbezitters. Het veldwerk is uitgevoerd in december 2022.

In het rapport komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Profiel van tuinen
- Genot en ergernissen van de tuin
- Attitude tegenover en interesse in klimaatverandering
- Bereidheid preventie klimaatverandering
- Bereidheid vergroening tuinen

Met dit rapport krijgt u inzicht in de attitude en bereidheid van tuin- en balkonbezitters in Nederland ten opzichte van het klimaat, de biodiversiteit en de bijdrage die zij kunnen leveren om klimaatverandering tegen te gaan.

Wij wensen u veel leesplezier!

Multiscope

Contactgegevens

Liza Heslenfeld
Liza@multiscope.nl

Samenvatting

De belangrijkste conclusies van dit rapport zijn:

- 37% van de tuinen is voor meer dan de helft betegeld. In de stedelijke gebieden worden tuinen het meest betegeld.
- 69% van de tuinbezitters besteedt minder dan twee uur per week aan de tuin.
- 78% van de tuinbezitters is bereid om de tuin minder te besproeien.
- Tuinbezitters genieten het meest van de rust en van vogels en insecten. Balkonbezitters ervaren het balkon als een plek om tot rust te komen.
- 75% van de respondenten uit zorgen over de verslechtering van de natuur en respondenten hebben last van klimaatverandering.
- Het bezit van een koopwoning en de hoogte van het inkomen hebben een positieve invloed op de interesse in het thema klimaatverandering.
- Respondenten zijn tegen een groentax. Vooral tuinbezitters staan hier negatief tegenover.
- Respondenten met een hoger inkomen hebben meer kennis over het onderhoud van hun tuin dan respondenten met een lager inkomen.
- Ongeveer de helft van de respondenten vergroent zijn tuin of balkon voor een beter klimaat of een betere biodiversiteit.

Een profiel van hoe de tuinen in Nederland zijn ingedeeld

Struiken meest voorkomende groen in tuin

De meest voorkomende onderdelen in een tuin zijn struiken (88%), opgevolgd door potten (78%) en schuttingen (74%). Vervolgens zijn de onderdelen die het vaakst voorkomen in de tuin bomen (73%), hagen (54%) en gras (46%). Verreweg het minst genoemde onderdeel is een wadi (3%).

Hoogste inkomens vaak meer groen

Opvallend is dat er in het westen (33%) en in de drie grote gemeenten (39%), een stuk minder gras in de tuinen ligt. Kijkend naar het inkomen is het opvallend dat de hoogste inkomens vaker bepaalde onderdelen in hun tuin hebben, zoals bomen (84%), dan lagere inkomens. Ook hier is een opvallend verschil in gras te zien tussen de laagste twee (37% en 39%) en de hoogste twee inkomensgroepen (59% en 51%).

Top 10 onderdelen in tuin per regio en inkomen

	Totaal	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag	West	Noord	Oost	Zuid	Minder of gelijk aan minimum	Minimum tot modaal	Modaal tot 2x modaal	2x modaal of meer
Struiken	88%	82%	86%	85%	90%	90%	87%	83%	90%	92%
Potten	78%	80%	79%	83%	75%	79%	72%	76%	81%	84%
Schutting	74%	66%	78%	71%	74%	72%	63%	72%	78%	71%
Boom	73%	75%	70%	80%	75%	71%	75%	67%	75%	84%
Haag	54%	55%	48%	71%	56%	51%	42%	49%	58%	62%
Gras	46%	39%	33%	69%	49%	50%	37%	39%	51%	59%
Hangbakken	40%	50%	41%	34%	41%	40%	45%	45%	37%	34%
Regenton	39%	34%	34%	55%	38%	41%	39%	41%	38%	37%
Afgekoppelde regenpijp	32%	30%	30%	41%	30%	32%	30%	31%	32%	34%
Veranda	19%	14%	13%	20%	20%	24%	10%	18%	17%	32%

Duidelijke verschillen in hoeveel van de tuin is betegeld

37% tuinen voor meer dan de helft betegeld

De meeste tuinen in Nederland zijn (deels) betegeld. 11% van de tuinen is niet voorzien van tegels. 52% van de tuinen is voor ongeveer een kwart betegeld, 22% voor de helft en 11% voor ongeveer driekwart. 4% van de tuinbezitters geeft aan dat de tuin (bijna) volledig betegeld is.

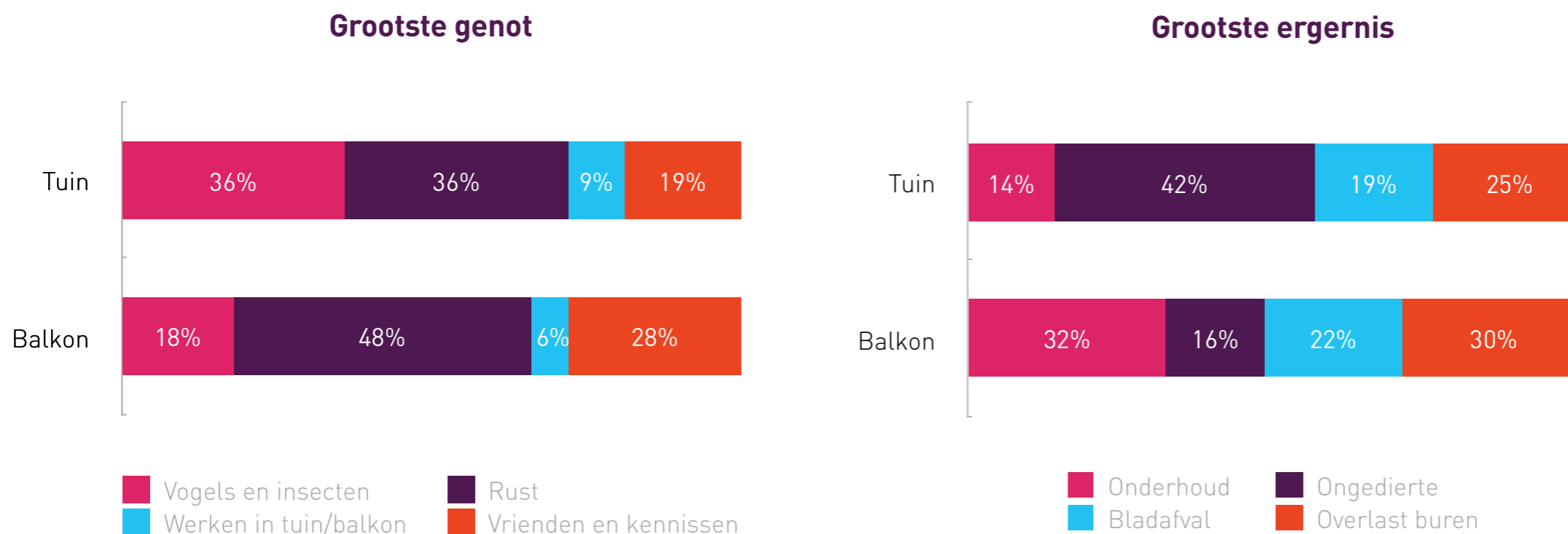
In stedelijk gebied beduidend meer betegeld

Opvallend is dat in het noorden van Nederland relatief veel mensen geen tegels in de tuin hebben (22%) en slechts 2% van de tuinen volledig betegeld is. Daarentegen zijn de tuinen in de drie grote gemeenten en in het westen relatief veel betegeld. Respectievelijk 63% en 44% van de tuinen is voor minimaal de helft betegeld.

Percentage betegeling in tuinen

	Totaal	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag	West	Noord	Oost	Zuid
Niet	11%	7%	6%	22%	14%	11%
Ongeveer 25%	52%	30%	50%	55%	52%	56%
Ongeveer 50%	22%	42%	26%	16%	20%	19%
Ongeveer 75%	11%	14%	14%	5%	11%	9%
(Bijna) helemaal	4%	7%	4%	2%	3%	5%

Verskil in genot en ergernissen tussen balkon- en tuinbezitters

Genot van tuin of balkon

Tuinbezitters genieten het meest van de aanwezigheid van vogels en insecten in de tuin (36%) en van de rust (36%). Balkonbezitters genieten duidelijk het meest van het balkon als plek om tot rust te komen (48%). Vogels en insecten (18%) worden door balkonbezitters minder vaak genoemd. Het is opvallend dat 28% van de balkonbezitters het meest geniet van het buiten zitten met vrienden en kennissen ten opzichte van 19% bij tuinbezitters.

Ergernis van tuin of balkon

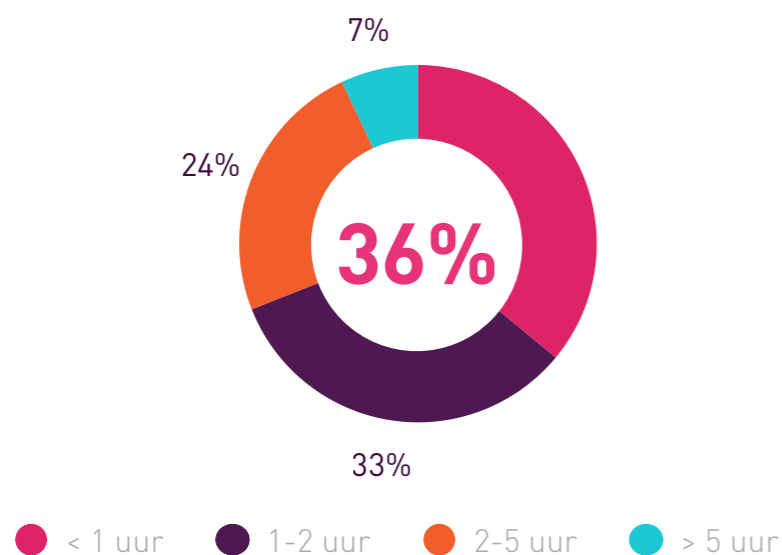
De grootste ergernis van tuinbezitters is ongedierte (42%). Voor balkonbezitters (16%) is dit juist de minst genoemde ergernis. Opvallend is dat de grootste ergernis van balkonbezitters het onderhoud (32%) is terwijl dit voor tuinbezitters (14%) de minst grote ergernis is.

Het onderhoudsprofiel en de bereidheid van tuinbezitters

Onderhoud aan de tuin

Mensen met een tuin geven over het algemeen aan voldoende kennis over het onderhoud van de tuin te hebben (85%). Zo is 96% van de tuinbezitters zich er bewust van dat de bodem de basis is van een groene tuin. Tevens weet 83% dat ze het beste in het najaar planten kunnen plaatsen. Zes op de tien tuinbezitters (60%) weten dat niet maaien van het gras goed is voor het klimaat en de biodiversiteit. Daarnaast vindt 57% van de respondenten dat ze groene vingers hebben. Tuinbezitters vinden dat vaker (60%) dan balkonbezitters (44%). Het merendeel van de tuinbezitters (69%) besteedt minder dan twee uur per week aan de tuin. 7% besteedt hier meer dan vijf uur per week aan.

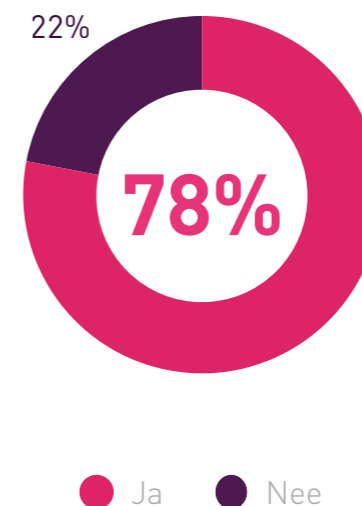
Tijdsbesteding tuin (per week)

Bereidheid tot verandering

Maar liefst 83% van de mensen met een tuin of balkon erkent dat er een klimaatprobleem is. Door het watertekort dat kan ontstaan is maar liefst 78% van de tuinbezitters bereid om de tuin minder te besproeien. Daarnaast geeft 68% aan geen tuinman te nemen, ook al zouden ze daar het geld voor hebben. Er zijn nauwelijks verschillen per inkomen te zien. Hieruit valt op te maken dat het merendeel van de mensen liever zelf de tuin onderhoudt.

Bereid minder te sproeien

Men maakt zich zorgen en heeft last van de gevolgen van klimaatverandering

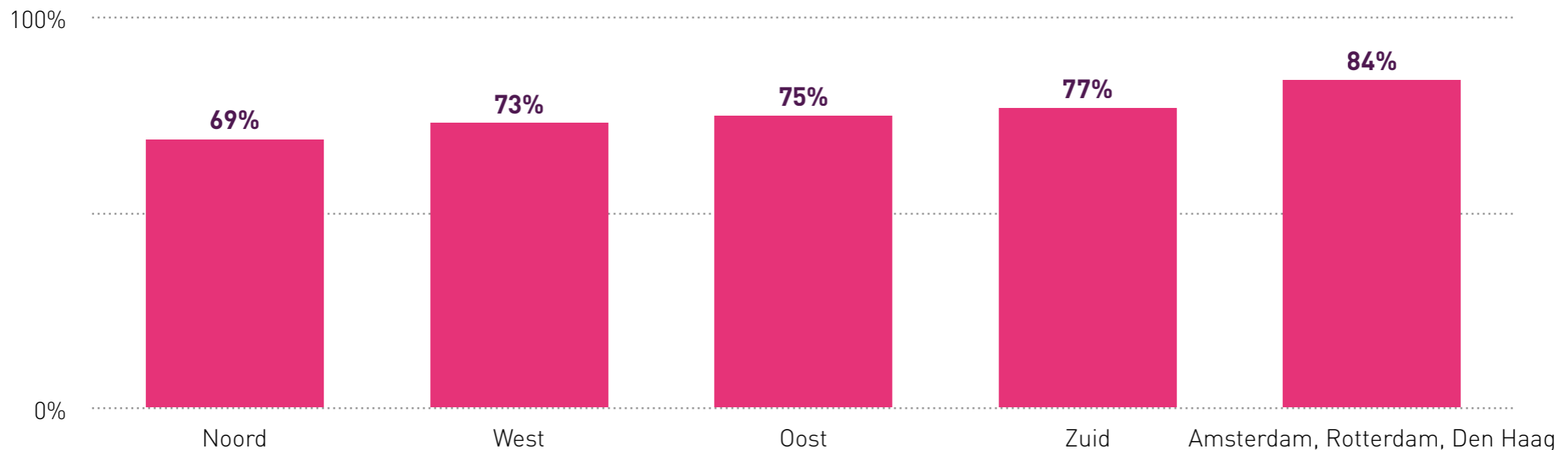
75% uit zorgen om afnemende natuur

Driekwart van de tuin- en balkonbezitters maakt zich zorgen over de afname van de mix van diersoorten, beplanting en het groen, het afgelopen jaar. Opvallend is dat mensen in de drie grote gemeenten zich hierover het vaakst zorgen maken (84%) en in het noorden het minst (69%). Ook zou 77% van de tuinbezitters en 60% van de balkonbezitters meer vogels willen zien in hun tuin of balkon. Toch heeft slechts 32% van de balkonbezitters een vogelhuisje tegenover 76% van de tuinbezitters.

Gevolgen van klimaatverandering

Iets meer dan de helft van de mensen heeft het afgelopen jaar in de tuin of op het balkon last gehad van de toenemende warmte. 24% heeft meer last gehad van wateroverlast. Opvallend is dat het verschil tussen tuin- (25%) en balkonbezitters (22%) klein is. Tuinbezitters (50%) hebben daarentegen wel beduidend meer last van droogte en dreigend watertekort dan balkonbezitters (32%). In het westen hebben respondenten minder vaak last van droogte en dreigend watertekort (38%). In het oosten en zuiden juist vaker (51%).

Zorgen om afnemende natuur in relatie tot regio

Bewust van positieve invloed vergroenen op klimaat en biodiversiteit

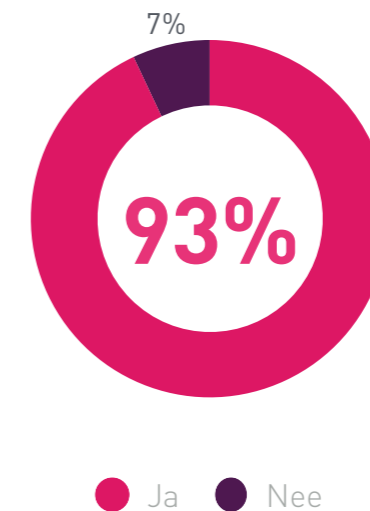
Kennis vergroenen voor een beter klimaat

Aan respondenten is gevraagd of zij weten dat het vergroenen van hun tuin of balkon kan bijdragen aan een beter klimaat. Vrijwel iedereen geeft aan daarvan op de hoogte te zijn (93%). Respondenten met een inkomen van 2x modaal of meer (95%) zijn daar meer van op de hoogte dan respondenten met een minder dan of gelijk aan minimum inkomen (86%). Het bezit van een tuin of balkon, de regio waarin respondenten wonen en de woonsituatie hebben daar nauwelijks invloed op.

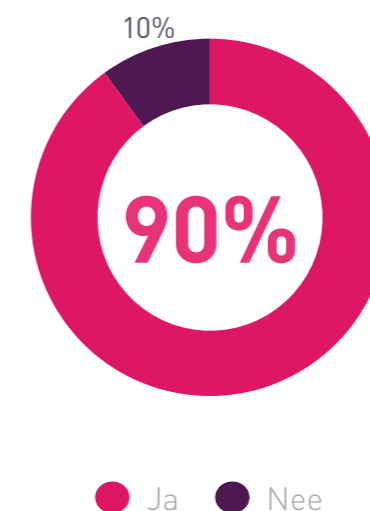
Kennis vergroenen voor betere biodiversiteit

Voor negen op de tien respondenten is het bekend dat het vergroenen van de tuin of het balkon kan bijdragen aan een betere biodiversiteit (90%). Respondenten met een tuin (94%) zijn daarvan vaker op de hoogte dan respondenten met een balkon (76%). Het inkomen van een respondent en of men in een huis of flat woont blijkt ook invloed te hebben. Respondenten met een inkomen van 2x modaal of meer (94%) of die wonen in een huis (93%) zijn het vaakst op de hoogte en respondenten met een inkomen van minder dan of gelijk aan minimum (80%) of wonend in een flat (78%) het minst vaak.

Kennis vergroenen tuin/balkon voor beter klimaat?

Kennis vergroenen tuin/balkon voor betere biodiversiteit?

Vóór CO2-belasting en ingrijpen gemeente maar tegen verhogen waterprijs

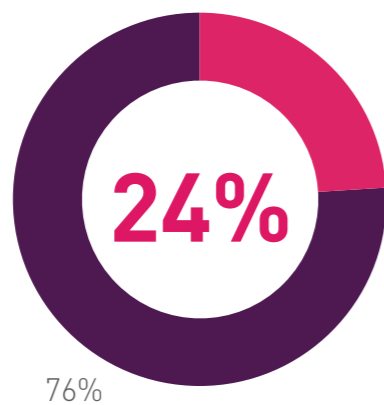
Waterprijs niet omhoog en vóór CO2-belasting

Respondenten zijn niet van mening dat de prijs van water verhoogd zou moeten worden om minder water te gebruiken voor tuinen (76%). In het noorden zijn ze het vaakst voor (29%) en in de drie grote gemeenten juist het minst vaak (15%). Respondenten zijn daarentegen wel voor een CO2-belasting om bij te dragen aan een beter klimaat (83%). Het hebben van een tuin of balkon, de regio waarin respondenten wonen, het inkomen en de woonsituatie hebben daar geen invloed op.

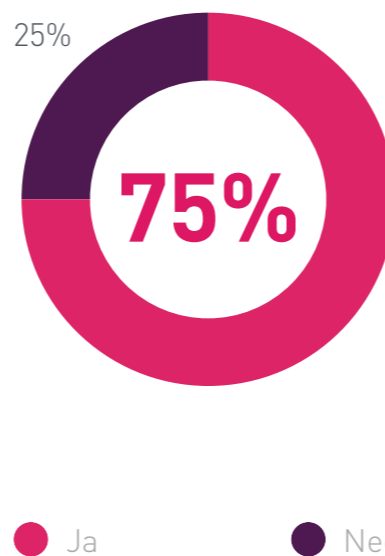
Gemeente moet ingrijpen

Driekwart van de respondenten is van mening dat de gemeente moet ingrijpen voor het verbeteren van het klimaat (75%). Respondenten woonachtig in de drie grote gemeenten (83%) zijn het het meest eens met deze stelling en respondenten die wonen in het oosten (71%) het minst. Het hebben van een tuin of balkon, het inkomen en de woonsituatie hebben geen invloed.

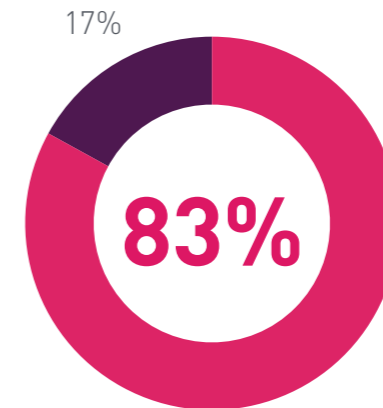
Prijs water verhogen?

Gemeente moet ingrijpen?

Voor CO2-belasting?

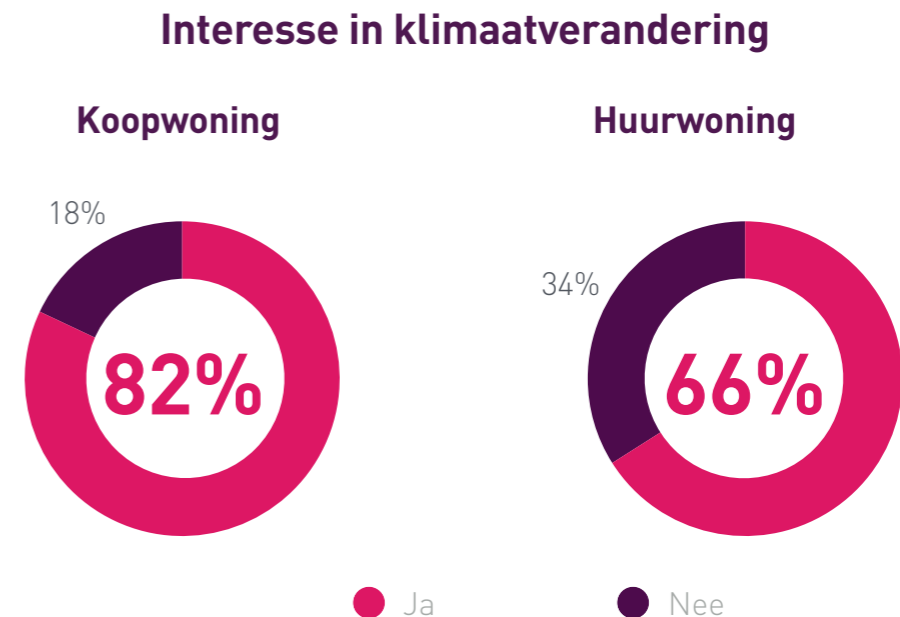

● Ja ● Nee

Hogere inkomens en eigenaren koopwoningen meer interesse klimaatverandering

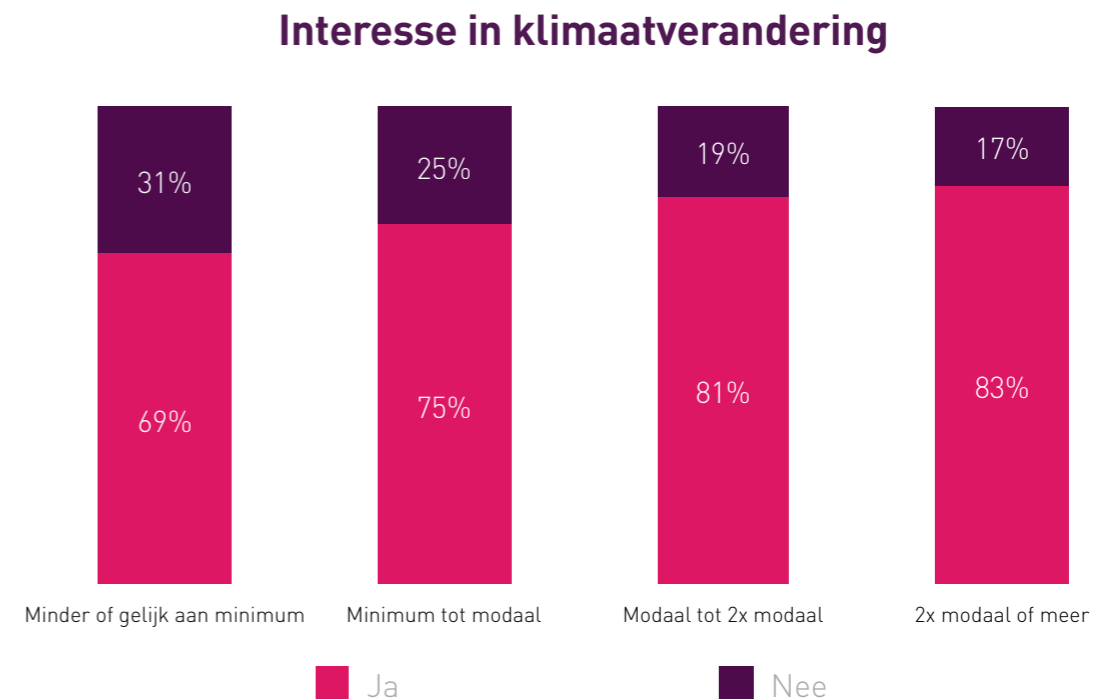
Eigenaren koopwoningen meeste interesse

Respondenten zijn over het algemeen geïnteresseerd in de onderwerpen klimaatverandering (77%) en biodiversiteit (72%). Respondenten met een koopwoning (82%) hebben meer interesse in klimaatverandering dan personen met een huurwoning (66%).

Hoogste inkomens meeste interesse

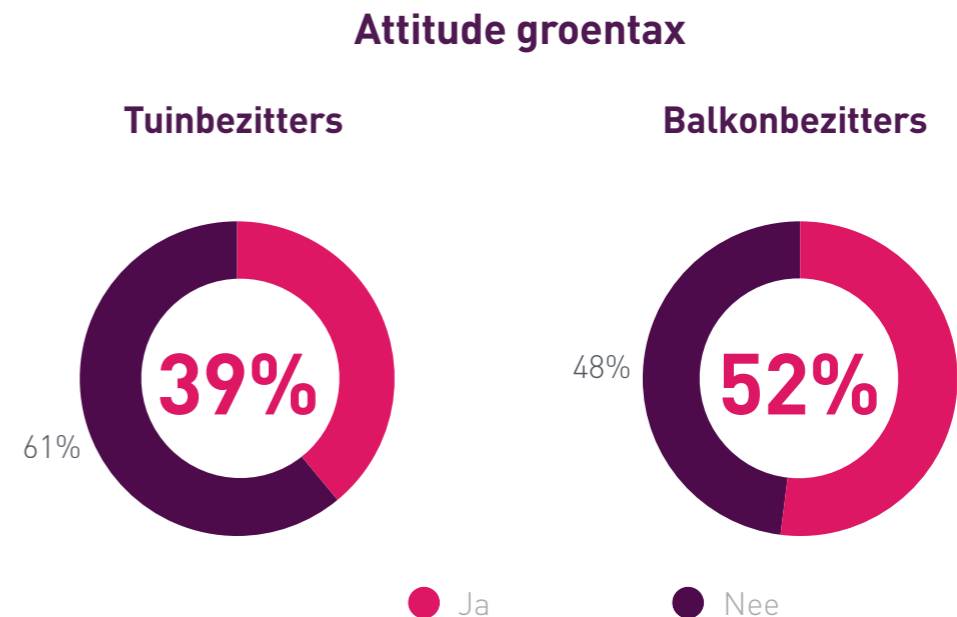
Het inkomen van de respondenten heeft ook invloed op de interesse in het onderwerp klimaatverandering. Zo blijken respondenten met een inkomen van minder dan of gelijk aan het minimum inkomen het minste interesse te hebben in klimaatverandering (69%), terwijl respondenten met een inkomen van 2x modaal of meer het meeste interesse hebben in het onderwerp klimaatverandering (83%).

Nederlanders zijn tegen een groentax

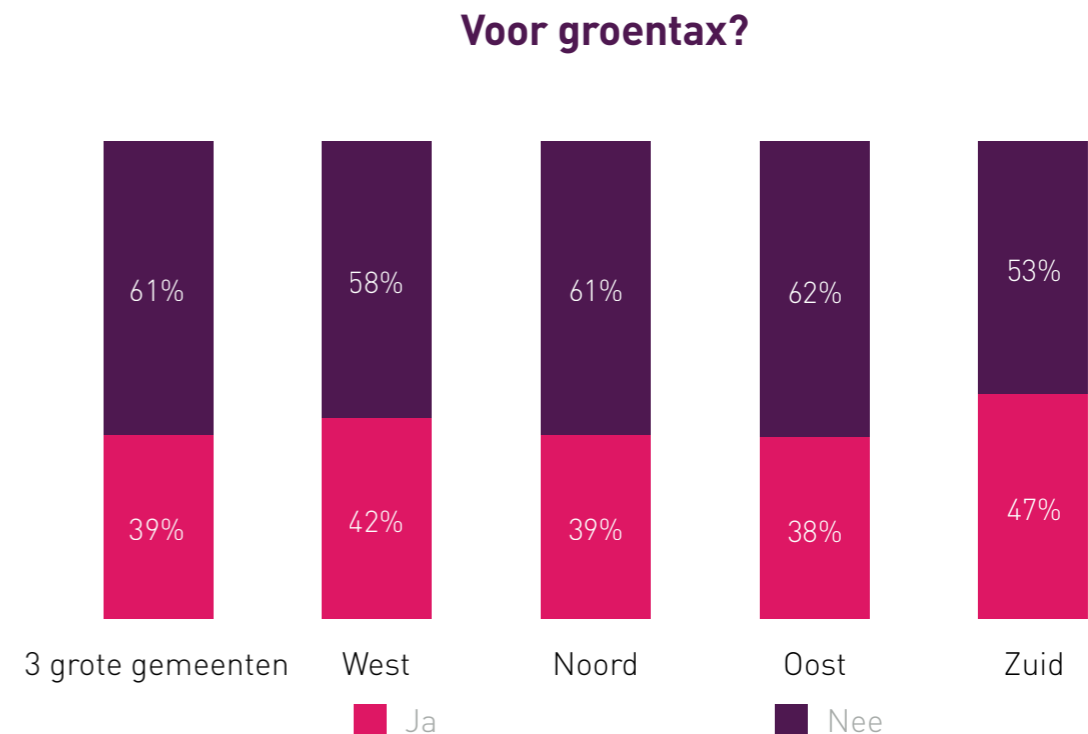
Tuinbezitters meest tegen groentax

Het grootste deel van de Nederlanders is tegen een groentax die tuinbezitters verplicht hun tuin minder te verstenen (58%). Tuinbezitters zijn vaker tegen een groentax (61%) dan balkonbezitters (48%). Het inkomen van respondenten heeft geen invloed op de houding tegenover de groentax.

Zuiderlingen meest voor groentax

Nederlanders woonachtig in de regio zuid zijn het meest voor de groentax (47%) ten opzichte van de andere regio's in Nederland. Nederlanders die wonen in de drie grote gemeenten (39%), het noorden van het land (39%) en het oosten van het land (38%) zijn het minst voor een groentax.

Helpt Nederlanders vergroent tuin of balkon voor beter klimaat of biodiversiteit

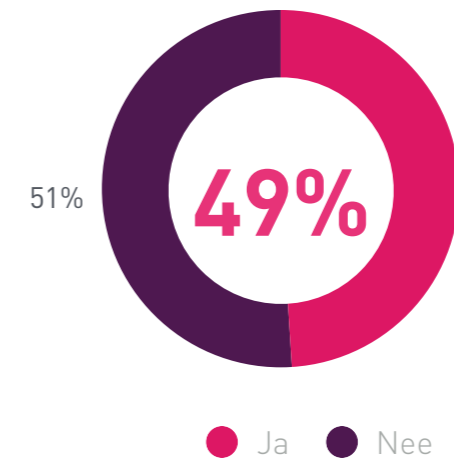
Regio, inkomen en soort woning geen invloed

Ongeveer de helft van de Nederlanders heeft het afgelopen jaar zijn tuin of balkon vergroend om bij te dragen aan een beter klimaat (49%). De regio waar mensen wonen en het inkomen hebben geen invloed op of mensen hun tuin of balkon vergroenen voor een beter klimaat. Of mensen in het bezit zijn van een koop- of huurwoning en of zij wonen in een nieuwbouwwoning of niet hebben hier eveneens geen invloed op.

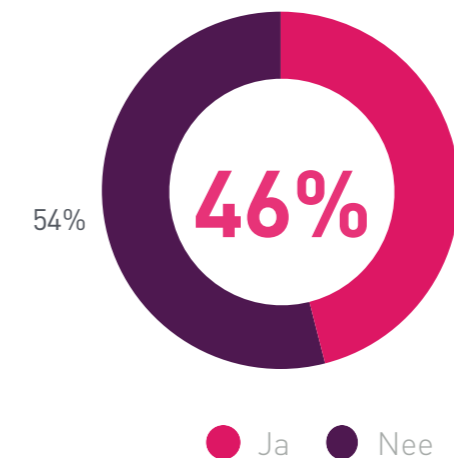
Regio, inkomen en soort woning geen invloed

Ongeveer een op de twee Nederlanders vergroent zijn tuin met nog een reden: voor een betere biodiversiteit (46%). Wederom hebben de regio waar mensen wonen, of mensen wonen in een koop- of huurwoning en of zij wonen in een nieuwbouwwoning of niet, geen invloed op of men zijn tuin of balkon vergroent voor een betere biodiversiteit.

Vergroenen tuin/balkon voor beter klimaat?

Vergroenen tuin/balkon voor betere biodiversiteit?

Verantwoording

Vragenlijst

Het onderzoek naar tuin- en balkonbezitters is een online kwantitatief onderzoek uitgevoerd onder tuin- en balkonbezitters in Nederland. Het onderzoek bestaat uit een vragenlijst van 37 vragen. Afhankelijk van het bezit van een tuin of balkon vulde deze respondent meer of minder vragen in. De gemiddelde invultijd is 5 minuten en 13 seconden. De volledige vragenlijst is terug te vinden in de bijlage. Het veldwerk heeft plaatsgevonden van woensdag 14 december tot en met donderdag 15 december 2022.

Panel

Het Multiscope consumentenpanel bestaat uit meer dan 140.000 panelleden. Uit dit panel is een steekproef getrokken van respondenten voor dit onderzoek.

Steekproef

In totaal hebben 2.836 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. Dit aantal is vervolgens teruggebracht naar 1.058. De respondenten zijn 18 jaar en ouder en zijn in het bezit van een tuin of balkon.

Berekeningen

In de rapportage is een afronding van percentages toegepast om altijd exact op 100% uit te komen. Daarbij zijn eventuele afrondingsverschillen (maximaal 1%) gecorrigeerd op de antwoordoptie met het hoogste percentage. Een van de crossings die is uitgevoerd, is de crossing op regio waar respondenten woonachtig zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de drie grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag), west (Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland), noord (Groningen, Friesland en Drenthe), oost (Overijssel, Gelderland en Flevoland) en zuid (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg).

Vragenlijst

Heeft u een tuin of balkon?

- Tuin
- Balkon
- Geen van beide

Wat is uw leeftijd?

- 18 tot 34 jaar
- 35 tot 54 jaar
- 55 jaar of ouder

Waar woont u?

- 3 grote gemeenten: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag
- West: Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland
- Noord: Groningen, Friesland, Drenthe
- Oost: Overijssel, Gelderland, Flevoland
- Zuid: Zeeland, Noord-Brabant, Limburg

Wat is de hoogte van uw bruto jaarlijkse huishoudinkomen?

- Minder of gelijk aan minimum inkomen (tot €15.000 per jaar)
- Minimum tot modaal inkomen (€15.000 tot €38.500 per jaar)
- Modaal tot 2x modaal inkomen (€38.500 tot €77.000 per jaar)
- 2x modaal of meer (€77.000 per jaar of meer)

Uw woonsituatie

Kruis aan wat op u van toepassing is:

- Ik woon in een huis (=tussenwoning, hoekwoning, villa, etc.)
- Ik woon in een flat of appartement
- Geen van bovenstaande

Kruis aan wat op u van toepassing is:

- Ik heb een koopwoning
- Ik heb een huurwoning
- Geen van bovenstaande

Woont u in een nieuwbouwwoning (u bent dan de eerste koper van een woning en het huis is jonger dan 2 jaar)?

- Ja
- Nee

Houding en kennis over het klimaat

Heeft u interesse in het onderwerp 'klimaatverandering'?

- Ja
- Nee

Heeft u interesse in het onderwerp 'biodiversiteit'?

Biodiversiteit staat voor het aantal en de mix van verschillende dieren, groen en beplanting.

- Ja
- Nee

Vindt u dat er een klimaatprobleem is?

- Ja
- Nee

De afgelopen jaren is het aantal, de mix van diersoorten en de beplanting en het groen sterk afgenomen. Maakt u zich hierover zorgen?

- Ja
- Nee

Er volgen een aantal stellingen. Geef aan in hoeverre u het hiermee eens bent.

Ik heb het afgelopen jaar in mijn tuin/balkon en/of rondom mijn huis meer last gehad van...

...dat het warmer wordt in Nederland, specifiek door de klimaatverandering.

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

...wateroverlast door extreme regenval.

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

...droogte en dreigend watertekort, specifiek door de klimaatverandering.

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Wist u dat u met het vergroenen van uw tuin/balkon kan bijdragen aan een....

...beter klimaat

- Ja
- Nee

...betere biodiversiteit

- Ja
- Nee

Heeft u het laatste jaar uw tuin/balkon meer vergroend, specifiek om bij te dragen aan een beter klimaat?

- Ja
- Nee

Heeft u het laatste jaar uw tuin/balkon meer vergroend, specifiek om bij te dragen aan een betere biodiversiteit?

- Ja
- Nee

Uw tuin/balkon situatie

Heeft u 'groene vingers'?

- Ja
- Nee

Heeft u voldoende kennis over het bijhouden van uw tuin?

- Ja
- Nee

Hoeveel tijd bent u gemiddeld per week bezig met uw tuin?

- Minder dan 1 uur
- 1-2 uur
- 2-5 uur
- Meer dan 5 uur

Zou u meer vogels in uw tuin/op uw balkon willen zien?

- Ja
- Nee

Heeft u een vogelhuisje in uw tuin/op uw balkon?

- Ja
- Nee

Welk gedeelte van uw tuin is met stenen betegeld?

- Mijn tuin is niet betegeld
- Ongeveer 25%
- Ongeveer 50%
- Ongeveer 75%
- (Bijna) helemaal

Graag willen we weten welke groene onderdelen u in uw tuin heeft. Kruis aan welke onderdelen u in uw tuin heeft:

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Gras
- Boom
- Struiken
- Potten (met daarin bomen, struiken, anderzijds)
- Hangbakken
- Regenton
- Wadi
- Schutting
- Haag
- Veranda
- Regenpijp afgekoppeld van het riool
- Geen van bovenstaande

Afgelopen zomer is duidelijk geworden dat er een watertekort kan ontstaan in Nederland: zou u daarom uw tuin minder besproeien?

- Ja
- Nee

Als ik geld zou hebben, zou ik een tuinman nemen.

- Ja
- Nee

Maak de prijs van water maar een stuk duurder, dat is de enige manier om minder water te gebruiken voor tuinen.

- Ja
- Nee

Heeft de corona periode ervoor gezorgd dat uw tuin/balkon meer is vergroend?

- Ja
- Nee

Vindt u dat de gemeente extra moet ingrijpen voor het verbeteren van het klimaat?

- Ja
- Nee

Wist u dat niet maaien van het gazon van uw tuin beter is voor het klimaat en de biodiversiteit?

- Ja
- Nee

Ik vind het een goed idee om een extra CO2-belasting voor huishoudens in te voeren om zo bij te dragen aan een beter klimaat.

- Ja
- Nee

Wat is het grootste genot van uw tuin/balkon?

- Het leven van allerlei vogels en insecten in de tuin/op mijn balkon
- Plek om tot rust te komen
- Werken in de tuin/op het balkon
- Buiten kunnen zitten met vrienden en kennissen

Wat is uw grootste ergernis van uw tuin/balkon?

- Onderhoud van de tuin/het balkon
- Ongedierte zoals katten en slakken
- Bladafval
- Overlast buren

Kennisvragen

Wist u dat het najaar de beste periode is om te planten?

- Ja
- Nee

Wist u dat de bodem de basis is voor een mooie groene tuin?

- Ja
- Nee

Zou u het een goed idee vinden als er een groentax (=belasting op verharding) zou komen die tuinbezitters verplicht om minder te verstenen?

- Ja
- Nee

multiscope

Havensingel 1a
5211 TX 's-Hertogenbosch

T 073-6212122

F 073-6241462

E info@multiscope.nl

W www.multiscope.nl

COLOFON

Redactie

Liza Heslenfeld

Sven de Bruijn

© 2023 Multiscope - 's-Hertogenbosch